

Arvidsjaur

en mötesplats mellan kulturer

I Arvidsjaur är det lugnt som på en grekisk ö, kan man tycka. Åtminstone längs Storgatan med dess affärer, restauranger och pizzerior.

Strax utan för stan ligger regementet, dit Nato-soldater kommer i jättelika Herculesplan för att träna krig.

Längre norrut börjar gruvdriften öka sina aktiviteter, och i och ikring Arvidsjaur används isbelagda sjöar, vägar och terräng för bilprovning av världens stora bilföretag. Här finns också rennäring och turistindustri. En anledning till att gruvdriften ökar är den stora efterfrågan från Kina.

Vi reste tåg från Stockholm upp

till Norrbotten och Arvidsjaur. Området koloniserades ganska sent av svenska staten och svenskar. Samer var länge i majoritet.

De första nybyggarna kom från kusten med sina familjer. De behövde inte betala skatt de första åren, och männen slapp bli utskrivna till krig. Staten skänkte mark till nybyggarna – i själva verket samernas mark.

Ännu under 1700-talet var nomadiserande samer i majoritet i området. Svenskar som ville undkomma att tas ut som soldater i krig kunde tilldelas mark här för nybyggen, vilket skedde. Kyrka byggdes i början av 1600-talet.

Samer samlades - och samlas ännu - för bröllop, begravningar och högtider i Lappstaden i Arvidsjaur.

På 50-talet var invånarantalet i Arvidsjaur högre än idag, många job-

*Samer samlades - och samlas ännu - för bröllop, begravningar och högtider i Lappstaden i Arvidsjaur.
Foto: Henrik Persson*

Denna intressanta träskulptur står idag lite i skymundan vid polisstationen i Arvidsjaur. Här syns en svensk präst komma med bibeln i högsta hugg. En same försöker värja sig, och på dennes sockel och ena hand är äldre shamanistiska symboler målade.

Foto: Henrik Persson

bade i skogen med enklare redskap än idag. Idag är invånarna cirka 6 500.

Det samiska namnet är Arviesjaurie, som betyder "givmild sjö". Så Arvidsjaur har inte med någon Arvid att göra. Arvidsjaur's första namn var Talvatis, det betydde vintermarknadsplats.

Det finns cirka 4 000 sjöar i Arvidsjaurområdet.

Arvidsjaur ligger 90 mil norrut från Stockholm och är en centralort i södra delarna av det väldiga samiska området på Nordkalotten - samerna är ju ett folk i fyra länder. I trakten finns 8-9 000 år gamla lämningar av boplatser.

Mjukt tunnbröd och ost att lägga i kaffet fanns på samegården Arvas i Arvidsjaur.

Samegården Arvas i Arvidsjaur, intill Lappstaden. Här finns också möjlighet att hyra vandrarhemsrum.

Renskötseln i Arvidsjaur är en del samer verksamma med, men inte alla.

I reportaget kommer du att träffa Lars Stenberg, han har arbetat i renskötseln hela sitt liv. Han varnade för den obalans som just nu finns mellan rovdjur och ren vilken hotar rennäringen. Elisabeth Hallnor visade och berättade om den gamla Lappstaden i Arvidsjaur och Kerstin Lyrén från Arvidsjaur's kommun gav en inblick i skolsituationen för samiska barn

**Henrik Persson
Ola Persson.**

Elisabeth Hallnor hör till de cirka 600 samer som bor i Arvidsjaurområdet. Här berättar hon om samernas flagga vid en guidning i Lappstaden. - Den samiska flaggan är för ett folk, inte ett land, säger hon när vi sitter i en av träkätorna.

Foto: Henrik Persson

